

EXPUNERE DE MOTIVE

Proiect legislativ privind acordarea voucherelor culturale pentru elevi

La ora actuală, România este printre puținele țări europene care nu prevede programe naționale de susținere și încurajare a educației copiilor și tinerilor prin cultură și manifestări artistice. Franța, Italia, Germania sunt doar parte dintre statele membre UE care se înscriu în lista țărilor care susțin o educație integrată, oferind elevilor bonuri/vouchere/tichete/cupoane culturale (*Anexă*). În toate țările enumerate s-a înregistrat o creștere substanțială a calității educației, determinată inclusiv de această abordare holistică a actului educațional prin cultură.

Voucherele culturale înseamnă în primul rând un instrument care oferă dreptul de a alege ca măsură justă și echitabilă.

Implicarea defectuoasă a autorităților naționale și locale din România în procesul de educare prin artă și cultură a elevilor a avut ca efect scăderea dramatică a abilităților culturale în rândul tinerilor, accentuarea analfabetismului funcțional, dar și înlocuirea cu un divertisment de masă facil, aflat în contradicție cu educația de calitate. Interesul pentru carte, teatru, operetă sau alte alte medii de exprimare culturală, este blocat, de cele mai multe ori, de lipsa posibilităților financiare, peste 32% dintre copii trăind sub pragul sărăciei.

Dată fiind responsabilitatea care îi revine statului de a asigura respectarea drepturilor fundamentale consemnate, în acest caz, accesul la cultură, se consideră oportună stimularea educației prin cultură reală prin oferirea unor vouchere culturale după modelul statelor europene. Astfel, tinerii din România înscriși în învățământul preuniversitar în clasele I – XII, vor beneficia anual de diversitatea elementelor culturale pe care le pot achiziționa cu aceste tichete. Quantumul propus este în valoare de minim 250 lei, sumă care poate acoperi cel puțin 7 (șapte) servicii/bunuri culturale. Se menționează faptul că acest demers va genera beneficii, precum: asimilarea culturii românești; diminuarea impactului subculturii de masă; simplificarea accesului tinerilor la informația de calitate inclusiv în afara școlii; diversificarea activităților și preocupărilor extrașcolare; stimularea înclinațiilor artistice; creionarea unei culturi generale extinse; eliminarea inechității; facilitarea și eficientizarea procesului educativ. Mai exact, vom asista pe lângă toate acestea, la schimbarea dinamicii economiei țării, întrucât se are în vedere ca aceste bonuri valorice să fie folosite în teatrele și instituțiile de cultură din România, în librăriile și centrele culturale naționale, având ca efect și creșterea competitivității. Bani investiti în educația elevilor vor reprezenta o investiție inclusiv în capitalul financiar românesc, fiind și o măsură, printre altele, de a sprijini efectiv și cu succes cultura română și reprezentanții acesteia: actori, artiști, scriitori, a căror activitate le este condiționată de public.

Deși prezentul proiect de lege prevede o sarcină financiară semnificativă asupra bugetului de stat, ținând cont de faptul că în România există aproximativ 2,9 milioane de elevi în învățământul preuniversitar de stat (cifră aflată în scădere), aceste cheltuieli se vor amortiza pe termen mediu și lung, fiind vorba de un capital care își va continua circulația în România, atât în sectorul cultural cât și în domeniile adiacente. Totodată, în multe instanțe, valoarea bonurilor pentru cultură utilizate de către elevi vor fi completate de către însoțitorii acestora, părinți sau alți membri ai familiei, care li se vor alătura în activitatea respectivă, plătind pentru consumul cultural din surse proprii. Astfel, nu se promovează cultura numai în rândul elevilor, ci la nivelul întregii societăți românești, un impuls necesar și în contextul revenirii în urma pandemiei generate de virusul Covid-19, care a avut un impact profund asupra românilor.

De asemenea, crește competitivitatea actorilor din domeniu și este un puternic vector de comunicare între părți, servind și ca instrument sociologic, permițând previzionări și semnalând necesități, promovarea adresabilității și transparenței subvențiilor de stat către instituțiile culturale pe baza interesului real al cetățenilor în serviciile lor.

Subliniem faptul că programul voucherelor culturale pentru elevi face parte din lista bunelor practici recomandate de către Consiliul Europei în cadrul Strategiei Europene a Patrimoniului European pentru Secolul 21 (*European European Heritage Strategy for the 21st Century*), având la bază experiența extrem de pozitivă din Republica Slovacă.

În concluzie, voucherul este un instrument care oferă dreptul la libera alegere, duce la înlocuirea unor măsuri existente ineficiente, contribuie la raționalizări bugetare (costul și eficiența este mult mai mare decât în cazul concertelor gratuite de sute de mii de euro, prin impactul mult mai larg, diversitate crescută a actului cultural și accesul la un număr crescut de servicii/bunuri culturale) și duce la simplificări administrative (punerea în practică angrenează personal uman minim, logistic este extrem de simplu și eficient).

Propunem, prin prezenta motivație, adoptarea Proiectului de Lege privind acordarea voucherelor culturale pentru elevi, pentru a susține într-o manieră extinsă educația culturală în rândul copiilor și tinerilor din România, cu beneficii multiple, inclusiv asupra economiei țării.

ANEXA LA EXPUNEREA DE MOTIVE

Anexă

Stat	Sursa de finanțare	Beneficiari eligibili	Sume acordate	Status	Emitere	Valabilitate	Furnizori
Italia	Bugetul de stat	Cei care împlinesc 18 ani în cursul anului	500 euro per beneficiar	Național	Facultativă	12 luni de la deschiderea programului	Orice furnizor de act/serviciu cultural
Franța	Bugetul de stat	Cei care împlinesc 18 ani în cursul anului	300 euro per beneficiar	Național	Facultativă	24 luni de la deschiderea programului	Orice furnizor de act/serviciu cultural
Slovacia	Ministerul Culturii prin unitățile de învățământ	Elevi din școli elementare și gimnaziale și profesorii lor	740000 vouchere de câte 4 euro (5.4 mil. loc.)	Național	Facultativă	12 luni de la deschiderea programului	Predefinit
Elveția	Majoritar sponsorizări din surse externe – ONG-uri	Clase cu minim 10 elevi, de la clasa a 3-a la a 9-a și profesori	700 euro/clasă	Local	Facultativă	12 luni de la deschiderea programului	Predefinit
Germania	Majoritar sponsorizări din surse externe – ONG-uri	Elevi, în limita bugetului existent	Stabilit de UAT-uri; fondurile sunt limitate, voucherele se acordă în limita numărului inițial stabilit	Local	Facultativă	12 luni de la deschiderea programului	Predefinit

O civilizație rămâne în istorie prin cultură.

De aceea, interesul pentru promovarea și stimularea culturii, precum și mijlocirea accesului la cultură reprezintă o constantă a țărilor europene. Un program de succes, în acest sens, îl reprezintă acordarea voucherelor culturale tinerilor / elevilor, categorie vulnerabilă.

Adresându-ne Unităților Administrativ Teritoriale (UAT), am constatat existența disponibilității acestora de a implementa astfel de programe, dar și piedicile legislative majore. Motiv pentru care am constituit grupul de inițiativă semnatar al acestei scrisori deschise.

Către: Guvernul României, Prim ministrul României, Florin CĂȚU

Către: Ministerul Educației și Cercetării, ministru Sorin Mihai CÎMPEANU

Către: Camera Deputaților, Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă

Către: Camera Deputaților, Comisia pentru Învățământ

Stimate doamne și stimați domni,

Noi, semnatarii acestei scrisori, vă solicităm îmbunătățirea legii educației (1/2011), în sensul introducerii la articolul 105, indice (2), la nou-introdusa literă m), a voucherelor culturale pentru elevi, măsură implementată cu succes în alte țări membre ale Uniunii Europene, cu impact major în educația prin cultură.

Accesul la cultură îmbracă forme și oferte destul de sărace la nivelul UAT, manifestate prin organizarea de evenimente gratuite, chiar dacă numeroase, dar adesea nedepășind divertismentul. Teatrul este ca și inexistent din această ofertă, iar cartea este marea absentă. Privarea unui segment important al publicului, cu precădere cel tânăr, de a-și exprima opțiunile, conform formației și înclinațiilor personale, duce la grave curențe culturale și educaționale în rândul tinerilor, cu impact negativ pe termen mediu și lung. *Voucherele ar schimba totul, acordând posesorilor dreptul fundamental al democrației, alegerea dintr-o mare diversitate.*

Situația materială a majorității elevilor din România este precară. Veniturile insuficiente ale populației rurale (care constituie 45% din cea totală) și a unei mari părți a celei urbane determină un consum cultural extrem de redus. În contextul în care cartea ori biletul la teatru sunt prohibitive și România se află pe ultimul loc la lectură, în Uniunea Europeană (mult sub Ungaria, Slovacia etc.), nu e de mirare că generațiile tinere cu analfabetism funcțional depășesc 40%. *Voucherele le-ar oferi acestor tineri, posibilitățile financiare necesare, dar și înlesni selecția actului cultural.*

Majoritatea UAT din România nu-și permit bugetele necesare desfășurării unor evenimente culturale, chiar modeste. Totuși, numeroase UAT își doresc o modalitate prin care să faciliteze accesul la cultură al elevilor, respectând și chiar încurajând opțiunile, interesele, pasiunile și valorile acestora. Ceea ce poate fi realizat, adaptând legislația la normele și practicile europene, permițând astfel acordarea de vouchere culturale, pe măsura capacității financiare a UAT. *Aceasta le-ar permite tinerilor bugetul minimal și le-ar facilita mobilitatea.*

Extinderea modalităților de acces la cultură va avea drept consecință stimularea industriilor creative, motivând inovația, perfecționarea și diversificarea artistică, activitățile editoriale. Astfel, ar deveni unul dintre instrumentele fiabile ale relansării economiei.

Prin această modificare legislativă, în spiritul parcursului nostru european, elevii vor beneficia de sprijinul financiar necesar, dar și de diversificare, selectivitate, mobilitatea publicului, participarea în funcție de disponibilitate.

Ca instrument al politicilor publice, subliniem utilitatea sa, permițând eficientizarea educației prin cultură, prin raționalizarea bugetelor și simplificarea administrativă.

Sprijinind, astfel, accesul larg la cultură al elevilor, asigurăm o măsură justă și echitabilă, și implicit un standard educațional ridicat, de nivel european.

Francesca Feraru - Consiliul Județean al Elevilor Timiș, președinte

Natanael Iriciuc - CȘE Liceul Tehnologic Valeriu Braniște, vicepreședinte

Ene Daniela Daiana - Președinte, CȘE Liceul Teoretic Buzias

Popescu Iasmina - Președinte, CȘE Liceul cu program sportiv "Banatul"

Lascu Denisa - Președinte, CȘE Liceul Tehnologic " Regele Ferdinand I"

Pitica Raluca - Președinte, CȘE Liceul Tehnologic Romulus Paraschivoiu

Rades Vlad - Președinte, CȘE Liceul Teologic Baptist Timișoara

Irimuș Daria - Președinte, CȘE Liceul Tehnologic UCECOM Spiru Haret Timisoara

Simion Denisa Gianina - Președinte, CȘE Colegiul Național Bănățean

Nechitescu Raluca Elena - Presedinte, CȘE Liceul Teoretic William Shakespeare Timisoara

Amalia Gabriela Berciu - Presedinte, CȘE Liceul Teoretic Peciu Nou

Holodneac Cristian Ioan - Președinte, CȘE Liceul Teologic Ortodox Sf. Antim Ivireanul

Jîdic Lăcrămioara-Gabriela - Președinte, CȘE Liceul Tehnologic de Silvicultură și Agricultură „Casa Verde” Timișoara

Grecu Ana Serena - Presedinte, CȘE CN Ana Aslan

Herea Bogdan - Președinte, CȘE Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară

Malancea Denisa- președinte, CȘE Traian Vuia Făget

Ioana Simeon - Președinte, CȘE Liceul Teoretic "Vlad Țepeș"

Maletici Miroslav, vicepreședinte, CȘE Liceul Tehnologic "Sf.Nicolae" Deta

Pau Darius, vicepreședinte, CȘE Liceu Teoretic Traian Vuia Făget.

Govoreanu Laurențiu - Președinte, CȘE Lic. Tehnologic "Sf. Nicolae" Deta

Mara Bulzan - Presedinte, CȘE Colegiul national C.D. Loga

Dinescu Denisa, președinte, CȘE Pedagogic "Carmen Sylva

Balaș Robert - Vicepreședinte, CȘE Colegiul Economic F.S.Nitti

Radu Preda - Consiliul Județean al Elevilor, Arad, președinte

Alexandra Drăghici - Consiliul Județean al Elevilor, Dolj, președinte

Khaddour Haron - Consiliul Școlar al Elevilor Craiova, președinte

Celia Crăciun - Consiliul Școlar al Elevilor Craiova, președinte

Sfetcu Eliza - Consiliul Școlar al Elevilor Craiova, președinte

Ioana Nunu - Asociația Elevilor din Bacău, președinte
Antonia Maria Dovleag - Consiliul Județean al Elevilor, Bacău, președinte
Aura Badiu - Consiliul Județean al Elevilor, Galați, președinte
Sabina Spătariu - Asociația Elevilor din Constanța, președinte
Matei Canavea - Asociația Vâlceană a Elevilor, președinte
Miclea Partenie - Asociația Elevilor din Mureș, președinte
Ana-Maria Groza - Asociația Elevilor București și Ilfov, președinte
Cristina Miculaiciuc - Asociația Elevilor din Maramureș, președinte
Denisa Haneș - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Alida Heveși - Consiliul Școlar al Elevilor Adea, președinte
Patricia Stecko - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Alice Nicole Ududec - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Antonia Popa - Consiliul Școlar al Elevilor Chișineu Criș, președinte
Tara Amelia Tripa - Consiliul Școlar al Elevilor Ineu, președinte
Maria Kurunczi - Consiliul Școlar al Elevilor Pecica, președinte
Denisa Chirică - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Valentin Tiritean - Consiliul Școlar al Elevilor Pâncota, președinte
Laurențiu Barba - Consiliul Școlar al Elevilor Ineu, președinte
Mihaela Maria Covaciu - Consiliul Școlar al Elevilor Lipova, președinte
Claudiu Alexandru Oprea - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Roland Toth - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Angelo Ionuț Marocico - Consiliul Școlar al Elevilor Iratoșu, președinte
Ana-Maria Chirla - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Anca Larisa David - Consiliul Școlar al Elevilor Sebiș, președinte
Denis Arsene - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte
Andreea Haideea Rus - Consiliul Școlar al Elevilor Gurahonț, președinte
Darius Pop - Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte

Andrada Costea – Consiliul Școlar al Elevilor Arad, președinte

Roxana Marton - Consiliul Școlar al Elevilor Nădlac, președinte

Manaila Crina-Luiza - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Liceului de Arte „Dimitrie Cuclin”, Galați

Iacob Anamaria Mihaela - Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Costache Negri”, Galați

Mustafa Allen-Mihai - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor „Traian Vuia”, Galați

Panaite Cezar- Cristian - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Costache Negri”, Galați

Buzenche Veronica - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național de Agricultură și Economie, Tecuci

Roșca-Mayer Bianca - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Vasile Alecsandri”, Galați

Bute Adelina Florentina - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Liceului Tehnologic „Costache Conachi”, Pechea

Orac Diana-Gabriela - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor „Carol I”, Galați

Băraru Bianca Mihaela - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Alexandru Ioan Cuza”, Galați

Andrei Ana-Maria - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Liceului Teoretic „Mircea Eliade”, Galați

Luca Raluca Denisa - Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor Liceul Teoretic, Sfânta Maria”, Galați

Tudor David - Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului de Industrie Alimentară „Elena Doamna”

Apostu Ioana-Delia - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Liceului Teoretic „Emil Racoviță”

Timotei Istrate - Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național de Agricultură și Economie, Tecuci

Bogean Rareș - Președinte Al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Spiru Haret”, Tecuci

Enachi Bogdan George - Vicepreședinte al Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Costache Negri”, Galați

Lupu Alexandru - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Seminarului Teologic-Ortodox „Sf. Ap. Andrei”, Galați

Manole Diana Maria - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului Național „Virgil Madgearu”, Galați

Onosă Diana Maria - Președinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Liceului Teoretic Dunărea, Galați

Lupu Georgiana - Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Colegiului de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, Galați

Stroia Maranda Mădălina - Vicepreședinte al Consiliului Școlar al Elevilor al Liceului Tehnologic „Anghel Saligny”, Galați

Petenchia Onur - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Georgiana Prisacaru - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Paval Andrei Bobby - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Dârlea Andrei-Ionuț - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Manolache Ioana Alexandra - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Jalba Magdalena - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Grădinariu Sara-Anamaria - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Vasilache Diana-Veronica - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Ilie Bianca - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Coroceă Andreea-Viviana - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Vrote Dumitru - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Ghiurcanaș Ana-Maria - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Grigoras Andreea-Nicola - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Guramba Alexandra - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Noghi Ancuța-Maria - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Blagă Andreea Diana - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Alexandra Nanu - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Gisela Mihaela Andrei - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Raul Roman - Consiliul Școlar al Elevilor Bacău, președinte

Antonia Pup – ex-președinte al Consiliului Național al Elevilor

Cristina Liberis - jurnalist

Popa Loreta – jurnalist, scriitoare

Asociația Pe-un picior de plai

Asociația Incantesimo

Marius Herea - compozitor

Bobby Stoica - compozitor

Teatrul muzical „Șapte”

Alexandra Ușurelu – cântăreață

Izabela Barbu – cântăreață

Alexandru Burcă – muzician

Iordache Basalu – cântăreț operă

Mihnea Blidaru – muzician (Luna amară)

Ștefan – Mardale – folkist, cantautor

Silviu Biriș – actor

Ștefan Iordănescu – regizor

Toma Enache – regizor

Ion Mânzatu - regizor

Răzvan Rădos – dirijor

Vasile Lupașc – scriitor

Petre Stelian - scriitor

Librăria Corina

Editura Rhea

Editura O editură

Nilă Mihai-Petre Piciu – sculptor

Lucian Tidorescu - pictor

Liviu Mihaiu – jurnalist, Radio Guerrilla

Florin Iaru – scriitor

Mircea Dumitru – prof universitar, fost ministru al educației

Mircea Miclea – prof. Universitar, fost minsitru al educației